

Δελτίο Τύπου

Η παρουσία διεθνών θεσμικών παραγόντων χαρακτήρισε την 2η ημέρα του 4ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης

Οι μεταρρυθμίσεις που θα ανοίξουν το δρόμο για τη βελτίωση της ασφάλειας των εργαζομένων και ασφαλισμένων, καθώς και των νεότερων, σε συνδυασμό με την ενίσχυση των αποταμιευτικών και επενδυτικών πόρων που μεγεθύνουν τις αναπτυξιακές δυνάμεις της οικονομίας, απασχόλησαν τη δεύτερη ημέρα του **4ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης**, της **Ελληνικής Ένωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α.)**, με καίριες παρεμβάσεις επιφανών συμμετεχόντων, σε μία κρίσιμη περίοδο για τον κλάδο και την κοινωνία.

Γιάννος Κοντόπουλος CEO ΕΧΑΕ: Πως το Τ.Ε.Α. του ομίλου ΕΧΑΕ ενισχύει την προσέλκυση στελεχών

Το «παρόν» στο **4ο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης** έδωσε ο κ. Γιάννος Κοντόπουλος, Διευθύνων Σύμβουλος του ομίλου Χρηματιστηρίου Αθηνών. Ο κ. Κοντόπουλος στην ομιλία του παρέθεσε την εμπειρία του ομίλου σχετικά με το Τ.Ε.Α., στο οποίο όπως αποκάλυψε, συμμετέχει το 90% των στελεχών και ενισχύει την προσπάθεια των ΕΧΑΕ να προσελκύσουν και να διατηρήσουν τα ικανά στελέχη τους.

«Η απόφαση της διοίκησης για ίδρυση Τ.Ε.Α. το 2019 αποτελεί την έμπρακτη θετική αξιολόγηση και επιλογή του θεσμού ως αξιόπιστο χρηματοδοτικό εργαλείο για τη σύνταξη των εργαζομένων μας» είπε. «Αντικαταστήσαμε το προηγούμενο πρόγραμμα με το Τ.Ε.Α. με στόχο τη διακράτηση των ταλαντούχων στελεχών μας. Το ποσοστό της συμμετοχής στο Τ.Ε.Α. του ομίλου ανέρχεται στο 90% δήλωσε. Τα πλεονεκτήματα του Τ.Ε.Α. όπως είπε, είναι:

- Συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας
- Διαχείριση αποθεματικών μέσα από ένα σύγχρονο πλαίσιο και με τη συνδρομή της Επιτροπής Επενδύσεων

- **Διαφανής διακυβέρνηση και συνεχής ενημέρωση των ασφαλισμένων**

Εξήγησε, ότι η συμμετοχή στο Τ.Ε.Α. του ομίλου ΕΧΑΕ είναι εθελοντική, με τη διοίκηση να καλύπτει όλες τις δαπάνες διαχείρισης, ώστε οι αποδόσεις να επιστρέφουν στους ασφαλισμένους. **Μέσω του ταμείου, «παρέχεται ισχυρό κίνητρο αποταμίευσης, ενώ η εισφορά του εργοδότη ανέρχεται στο 2%.** Έπειτα υπάρχει και το ποσοστό προαιρετικής εισφοράς από τους εργαζομένους, ενώ παρέχεται η δυνατότητα έξτρα αποταμίευσης μέσω εκτάκτων εισφορών».

Οι τακτικές εισφορές των εργαζομένων ανέρχονται στο 8,1% ενώ οι έκτακτες στο 3,5%. Ο μέσος όρος ηλικίας των συμμετεχόντων στο ταμείο είναι τα 48 έτη, ενώ ο μέσος όρος των μη συμμετεχόντων είναι τα 37 έτη.

«Αυτό, θα πρέπει να μας προβληματίσει», είπε ο κ. Κοντόπουλος. Τα γενικότερα οφέλη των Τ.Ε.Α. όπως είπε, είναι ότι:

- **διοχετεύουν οικονομικούς πόρους,**
- **συμβάλλουν σε αυξημένη ρευστότητα μέσω επενδύσεων στην κεφαλαιαγορά,**
- **οι επενδύσεις ενισχύουν τα φορολογικά έσοδα μέσω αυξημένων χρηματοοικονομικών συναλλαγών.**

Panel IV: «Εξελίξεις στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο της επαγγελματικής ασφάλισης – Εμπειρική ανάλυση από την πλευρά των εποπτικών αρχών»

Στο IV πάνελ του **4ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης**, παρουσία διεθνών **θεσμικών παραγόντων**, συζητήθηκαν οι **εξελίξεις στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο** της επαγγελματικής ασφάλισης, ενώ παρουσιάστηκε μία σύντομη εμπειρική ανάλυση από την πλευρά των εποπτικών αρχών γύρω από **ζητήματα “πράσινων” προϊόντων, greenwashing πρακτικών, και ψηφιοποίησης.**

Συντονιστής ήταν ο κ. **Panayiotis Elia**, Policy Advisor on Pension & Financial Affairs, AEIP – The European Association of Paritarian Institutions και **ομιλητές** η κ. **Petra Hielkema** Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλισεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ), η κ. **Βασιλική Λαζαράκου**, Διδ. Νομικής Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Μέλος

του Δ.Σ. της ESMA και της IOSCO, Μέλος του Δ.Σ. της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ, ο κ. **Henk Becquaert**, Member of the Management Committee of the FSMA.

Η κ. Petra Hielkema τόνισε ότι η βιωσιμότητα είναι κομβική στην ατζέντα της ΕΙΟΡΑ και αποτελεί προτεραιότητα.

«Υπάρχουν μερικά ερωτήματα που εγείρονται για το πως μπορούμε να ανταποκριθούμε. Κάναμε μια πρόσφατη έρευνα και είδαμε ότι μόνο το 2,6% των προϊόντων είναι green. Ως εποπτική αρχή συντάσσουμε νεότερη οδηγία, προκειμένου να αποσαφηνιστεί αυτό το σημείο.

Θα διαχωρίσουμε πως πουλάς κάτι ως «πράσινο» και εργαζόμαστε πάνω σε αυτό το κομμάτι καθώς είναι κάτι που μας απασχολεί, χρειαζόμαστε τον ακριβή ορισμό.

Το Digital Operational Resilience Act (DORA) είναι ένα πολύ μεγάλο έργο. Έχουμε οριζόντια προσέγγιση με τους κανονισμούς που αφορούν στην τεχνολογία. Ως ΕΙΟΡΑ πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι χρειάζεται να επιμορφώνουμε τους πάντες και πρέπει να συνεργαστούμε και με άλλες αρχές. Ήδη ασχολούμαστε και επιβλέπουμε θέματα που αφορούν την τεχνητή νοημοσύνη και την ανθεκτικότητα».

Η κ. Βασιλική Λαζαράκου τόνισε ότι ακολουθείται η ευρωπαϊκή νομοθεσία και πως στην Ελλάδα έχει γίνει εξαιρετική δουλειά πάνω στην ερμηνεία θεμάτων.

«Προσπαθούμε να ευαισθητοποιήσουμε την αγορά. Κάναμε καμπάνιες ώστε όλοι να γνωρίζουμε για το τι ακριβώς μιλάμε, οργανώνουμε συνέδρια για τη βιωσιμότητα, ενώ μέσω του site ενημερώνουμε για τους στόχους. Προσπαθούμε να εκπαιδευτούμε και πρέπει να προσαρμοζόμαστε στις εξελίξεις. Έχουμε δημιουργήσει επιτροπή που ασχολείται με θέματα βιωσιμότητας.

Είναι σημαντικό να δούμε τι περαιτέρω καθοδήγηση χρειάζεται από την πλευρά μας. **Στο θέμα βιωσιμότητας δεν υπάρχει κοινός ορισμός για το greenwashing είναι σημαντικό να δούμε τι σημαίνει και πως πρέπει να αντιμετωπιστεί.**

Οι αγορές αλλάζουν δραματικά γιατί αξιοποιούν την τεχνολογία. Είναι σημαντικό να κατανοήσουμε και να εστιάσουμε στις εταιρείες fintech και να στηθεί ένα φιλικό περιβάλλον για αυτές. Έχουμε αντιληφθεί που πρέπει να εστιάσουμε, έχουμε πάρει μέτρα για τον ψηφιακό μετασχηματισμό μας, θα αλλάξει ο τρόπος που λειτουργούμε σε ψηφιοποιημένο περιβάλλον. Σε διεθνές επίπεδο περιμένουμε τις οδηγίες που θα εφαρμοστούν και πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι.

Ο κ. Henk Becquaert παρέθεσε παραδείγματα από το Βέλγιο και τόνισε ότι το DORA δημιουργεί ένα πλαίσιο, αλλά ο (τεχνολογικός) κίνδυνος υπήρχε από πριν.

«Τώρα τα πράγματα γίνονται πιο τυποποιημένα αλλά οι περισσότερες εταιρείες και διαχειριστές το έχουν υπόψη τους. Εμείς δημιουργήσαμε ένα πλαίσιο για τους κινδύνους που λέει τι πρέπει να γίνει για να υπάρχει αξιολόγηση κινδύνου, υπάρχει ένας κατάλογος πραγμάτων. Θα προσαρμοστούμε στους νέους κανονισμούς ώστε όλα να είναι ξεκάθαρα.

Στο Βέλγιο έχουμε μικρά ταμεία και αυτά οργανώνονται με ισότητα εργοδότη-εργαζομένου. Είναι σαφές ότι όταν μιλάμε για αυτό το σχήμα οργάνωσης εννοούμε την κοινωνική και εταιρική ευθύνη. Πρέπει να εφαρμόζονται κάποιοι βασικοί κανόνες.

Πρέπει όλοι να καταλάβουν εάν ένα προϊόν είναι “πράσινο”. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι ακόμη δουλεύουμε σε έναν σκοτεινό κόσμο. Τα πράγματα δεν είναι τόσο ξεκάθαρα. Χρειάζεται προσοχή».

Μάνος Δροσατάκης, Γενικός Διευθυντής & CIO, IOLCUS Investments: Στο 15% ο πιθανός στόχος των επενδύσεων στα ελληνικά T.E.A.

Το στίγμα των ευκαιριών που υπάρχουν μέσω των εναλλακτικών επενδύσεων έδωσε σε ομιλία του που τιτλοφορείται «Εναλλακτικές Επενδύσεις στα Συνταξιοδοτικά Ταμεία», στο **4ο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης** ο κ. Μάνος Δροσατάκης, Γενικός Διευθυντής & CIO, IOLCUS Investments.

Ανέφερε ότι οι εναλλακτικές επενδύσεις προσελκύνουν έντονα το επενδυτικό ενδιαφέρον και σήμερα **έχουν επενδυθεί 15 τρισεκατομμύρια δολάρια παγκοσμίως**. Όρισε ως εναλλακτικές επενδύσεις **όλες όσες δεν σχετίζονται με μετοχές, ομόλογα και μετρητά**.

Διαχώρισε τις επενδύσεις σε:

- **Στοιχεία ενεργητικού πραγματικής οικονομίας (real assets)**
- **Ακίνητη περιουσία, εμπορεύματα, επενδύσεις σε έργα υποδομών (ενέργεια, δρόμοι, δίκτυα κ.λπ.)**
- **Αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών**
- **Private Equity, Private Debt, Venture Capital**

- **Εναλλακτικά Αμοιβαία κεφάλαια**
- **Hedge Funds, AIFs, στρατηγικές απόλυτης απόδοσης**

Στην Ελλάδα ο κ. Δροσατάκης εκτίμησε ότι **«τα ελληνικά T.E.A. θα θέσουν τον στόχο των επενδύσεων στο 15% όπως επιτρέπει ο νόμος, έτσι ώστε να φτάσουν τον μέσο όρο των υπολοίπων κρατών-μελών»**.

Όσον αφορά τα **Private Equity**, ο κ. Δροσατάκης σημείωσε ότι τα τελευταία χρόνια **καταγράφουν εντυπωσιακές εισροές και αποδόσεις**: «Έχουμε πάνω από 1 τρισεκατομμύριο δολάρια εισροές κάθε χρόνο και ο λόγος είναι ότι οι αποδόσεις των Private Equities είναι πολύ καλές τα τελευταία έτη» δήλωσε.

Tim Currell, Partner, Head of Investment, AON International Wealth

Ιδιαίτερη και τιμητική ήταν η παρουσία του κ. Tim Currell, Partner, Head of Investment, AON International Wealth στο 4ο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης. Ο τίτλος της ομιλίας του ήταν “EU IORP investment governance, lessons learned and future developments”.

Ο κ. Currell εστίασε κυρίως στο ζήτημα της διακυβέρνησης και στα διδάγματα που απορρέουν από την εμπειρία των τελευταίων ετών. «Συμφωνούμε όλοι ότι ένα Επαγγελματικό Ταμείο θα πρέπει να αποτελεί ασφαλές καταφύγιο για τις συντάξεις. Ειδικά τα μεγαλύτερα T.E.A. οφείλουν να έχουν μια σταθερή και στιβαρή διακυβέρνηση. Θα πρέπει ακόμη να υπάρχει πλήρης διαφάνεια, όλα να είναι ξεκάθαρα, σαφή, απλά, ώστε ο ασφαλισμένος να γνωρίζει τι μπορεί να αναμένει από αυτά» είπε ο κ. Currell.

«Όλα περιστρέφονται γύρω από τη διαχείριση του κινδύνου. Η ασφάλεια των assets των ασφαλισμένων είναι ο σημαντικότερος στόχος. Τα συστήματά μας θα πρέπει να είναι ασφαλή, προκειμένου να θέτουμε εκεί τα στοιχεία του ενεργητικού, τα οποία θα είναι διαθέσιμα μόνο για το T.E.A. Επιπλέον, οι επενδύσεις μπορούν να γίνονται συνδυαστικά, αλλά δεν θα πρέπει να βασίζεται κάποιος σε ένα διαχειριστή, είναι ευθύνη της διακυβέρνησης να ελέγχει την ποιότητα του συμβούλου» είπε.

Σχετικά με το ζήτημα της στρατηγικής ανέφερε:

«Αυτό που μάθαμε, είναι ότι κάθε ασφαλισμένος είναι διαφορετικός αλλά πρέπει να αντιμετωπίζεται ισότιμα. Οι κίνδυνοι αλλάζουν κατά τη διάρκεια της εργασιακής ζωής

ενός ανθρώπου. Είναι καλό, να υπάρχει μέριμνα έτσι ώστε να αυξηθούν τα assets του, στα πρώιμα χρόνια της εργασιακής τους ζωής. Τα μεγαλύτερα μέλη, θέλουν άλλη στρατηγική που να διαφυλάξει τις αποταμιεύσεις τους».

Σχετικά με το τρίτο δίδαγμα που σχετίζεται με τη δομή, όπως τόνισε αυτή «θα πρέπει να είναι ξεκάθαρη, όπως και οι ευθύνες που αναλαμβάνει ο καθένας. Τα μεγάλα Τ.Ε.Α. έχουν ανάγκη από μια επιτροπή διαχείρισης που θα καθορίζει ποιος είναι υπεύθυνος να ελέγχει διαχειριστές, τη διαχείριση assets».

Τέλος ο κ. Currell τόνισε την αναγκαιότητα δημοσιοποίησης διαφορετικών στοιχείων, όπως τα φορολογικά καθώς αυτό «είναι μια ευκαιρία για τα Τ.Ε.Α. να παρουσιάζουν το έργο που κάνουν».

Dr. Thorsten Guthke, Head of European Office of SOKA-BAU HIORP: Από την πλευρά, ενός μεγάλου πολυεργοδοτικού Ταμείου

Ο **Dr. Thorsten Guthke**, Head of European Office of SOKA-BAU HIORP παρέστη στο συνέδριο και μίλησε για την εμπειρία του στην λειτουργία ενός **πολυεργοδοτικού ταμείου στην Ευρώπη σήμερα (“Running a multiemployer fund in the EU today: Challenges as we head from the past to the future”)**.

Στην έναρξη της τοποθέτησής του, ο Dr. Guthke εξέφρασε την άποψη ότι **η νέα Οδηγία ενισχύει τον θεσμό**. Στη Γερμανία εξήγησε, το ταμείο της SOKA-BAU είναι ένα από τα μεγαλύτερα πολυεργοδοτικά ταμεία.

Το Τ.Ε.Α. της SOKA-BAU είναι ένας οργανισμός ισοτιμίας, με τη συμμετοχή κοινωνικών εταιρών και οργανισμών από εργοδότες. Όλα τα μέλη συνεισφέρουν στο ταμείο, το οποίο μεριμνά για την επαγγελματική εκπαίδευση των εργαζομένων. Ενδεικτικά, οι εταιρείες που έχουν μαθητευόμενους, πληρώνονται από αυτό το ταμείο. Παράλληλα, χρηματοδοτούνται οι άδειες – και σε αυτό, όλες οι εταιρείες πρέπει να συμμετέχουν. Υπάρχει ακόμη μέριμνα για μεταφορά εργατικού δυναμικού, ενώ οι άδειες αποδίδονται κανονικά, ανεξαρτήτως της χώρας όπου δραστηριοποιούνται.

Το συνταξιοδοτικό του πλάνο αφορά 2 εκατομμύρια εργαζομένους και το ταμείο απαρτίζεται από δύο νομικές οντότητες. Η εποπτική αρχή αποτελείται από μέλη όλων των μερών.

Όσον αφορά τη νομοθεσία, το υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων της χώρας έχει θεσπίσει δεσμευτικούς κανόνες για όλους, που ενισχύουν τον υγιή ανταγωνισμό.

Κάνοντας μία αναδρομή ο Dr. Guthke είπε ότι **«ξεκινήσαμε με ένα σύστημα αναδιανεμητικού χαρακτήρα, με μια συλλογική και δεσμευτική σύμβαση που χρηματοδοτήθηκε από τους εργοδότες.** Ήταν ένα σχέδιο με καθορισμένες παροχές, με στοιχεία αλληλεγγύης. Η συνεισφορά βασιζόταν και στον μισθό αλλά όχι και οι παροχές. Αυτό, με τον καιρό φάνηκε να μην είναι βιώσιμο και το 2016 αλλάξαμε το σύστημα, κυρίως λόγω του δημογραφικού προβλήματος. Έτσι αναζητήσαμε μια λύση με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων».

Σύστημα, όπως δήλωσε, αρκετά γενναιόδωρο και για τους νέους, καθώς οι νεοεισερχόμενοι στην εργασία, κατοχυρώνουν δικαιώματα από τον 1ο μήνα εργασίας τους. Στο ταμείο, οι νομοθετικές απαιτήσεις είναι πιο αυστηρές από ότι στις ασφαλιστικές εταιρείες. Ο Dr. Guthke είπε ότι υπάρχουν 5 άξονες οργάνωσης της επαγγελματικής ασφάλισης.

Μεταξύ άλλων γίνεται μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, αλλά υπάρχουν και οι ομαδικές ασφαλίσεις. Υπάρχει το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει την ιδιωτική ασφάλιση, το ταμείο υπόκειται στις διατάξεις της νέας οδηγίας. Επιπλέον, τα Τ.Ε.Α. διατρέχονται από μια κοινωνική πολιτική και οι παροχές του ταμείου δεν φορολογούνται. Τέλος προστατεύονται οι εργοδότες που έχουν υποχρεώσεις παροχής σύνταξης.

Όσον αφορά το risk management, χαράσσεται μια συγκεκριμένη στρατηγική, γίνεται ο υπολογισμός του κινδύνου, ενώ σημαντικό ρόλο παίζουν και τα στρες τεστ. «Οι περισσότερες υπηρεσίες είναι εσωτερικές, ωστόσο απευθυνόμαστε και σε εξωτερικούς αναλογιστές και συμβούλους επενδύσεων. Η στρατηγική κατατίθεται από κοινού με τα μέλη και εγκρίνεται από το ΔΣ. Υπάρχουν θέσεις ευθύνης και τα στελέχη αναλαμβάνουν τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων. Όλοι ανταποκρίνονται, στο πλαίσιο της οδηγίας για ορίζοντα 20 ετών» είπε.

Οι αλλαγές στις συμβάσεις ενέχουν μεγάλους κινδύνους στα πολυεργοδοτικά ταμεία. Για αυτό τον λόγο χρησιμοποιούμε δεδομένα από εξωτερικούς παρόχους για να διαχειριστούμε το πλαίσιο που αλλάζει». Το ταμείο, σύμφωνα με τον Dr. Guthke διαθέτει μια επιτροπή διαχείρισης και συμμόρφωσης έναντι του κινδύνου.

Τέλος σχετικά με την πολιτική κατάσταση, ο Dr. Guthke αναφέρθηκε στην τεχνική συμβουλή της ΕΙΟΡΑ σχετικά με τη νέα Οδηγία η οποία όπως είπε «συμβαδίζει με τα

χαρακτηριστικά των ταμείων. Τα ταμεία, τόνισε, διαφέρουν από άλλους θεσμούς, καθώς είναι μη κερδοσκοπικά και οι εργαζόμενοι ωφελούνται από αυτά, ανάλογα με τη σύμβασή τους και με βάση την αρχή της αναλογικότητας.

Κατέληξε, ότι τα ταμεία δεν προσφέρουν απλώς οικονομικές αλλά και κοινωνικές υπηρεσίες και λαμβάνουν υπόψη το ζήτημα της διαφορετικότητας και της συμπερίληψης.